

Od: info@mrips.gov.pl
Do: legislacja@solidarnosc.org.pl
Temat: Pismo z MRIPS, Symbol: DUS-I.0210.3.2024.MS [KWRID: 1511609]
Data: piątek, 5 kwietnia 2024 16:00:15
Załączniki: [1. PROJEKT USTAWY PO DP.DOCX](#)
[2. UZASADNIENIE PO DP.DOCX](#)
[3. OSR PO UWAGACH DP.DOC](#)
[KONSULTACJE ZZ.DOCX](#)
[KONSULTACJE ZZ.DOCX.XAdES](#)

Dzien dobry,

Pismo zostało wysłane z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z systemu eDok.

Informacje o otrzymanym piśmie:

Symbol pisma: DUS-I.0210.3.2024.MS
Data pisma: 2024-03-29
Dotyczy: do związków zawodowych
Osoba do kontaktu: Magdalena Skrzecz (Naczelnik wydziału)
e-mail: Magdalena.Skrzecz@mrips.gov.pl
Telefon: 538117398

Informacje o sprawie z której pismo zostało wysłane:

Symbol sprawy: DUS-I.0210.3.2024.MS
Dotyczy: podwójna waloryzacja świadczeń emerytalno - rentowych od 2024 roku
Symbol komórki: DUS-I
Nazwa komórki: Wydział ds. Zarządzania Strategicznego
Osoba prowadząca sprawę: Magdalena Skrzecz (Naczelnik wydziału)
e-mail: Magdalena.Skrzecz@mrips.gov.pl
Telefon: 538117398

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 75 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwota dodatku, o którym mowa w ust. 2, podlega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych w art. 88–94.”;
- 2) w art. 76 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwota dodatku, o którym mowa w ust. 2, podlega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych w art. 88–94.”;
- 3) w art. 85 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwoty najniższych świadczeń, o których mowa w ust. 1–2a, podlegają podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych w art. 88–94.”;
- 4) w art. 88:
 - a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym

¹⁾ Niniejsza ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, ustawę z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, ustawę z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia, ustawę z dnia 26 maja 2023 r. o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa oraz ustawę z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów.

przeprowadza się waloryzację, bez uwzględniania dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 89a ust. 1.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Jeżeli w poprzednim roku kalendarzowym świadczenia waloryzowano dodatkowo, wskaźnik waloryzacji, o której mowa w ust. 1, nie może być niższy niż wskaźnik dodatkowej waloryzacji, o którym mowa w art. 89a ust. 2.”;

5) w art. 89 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, oraz zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku, o którym mowa w art. 89a ust. 2, są przedmiotem corocznych negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego, przeprowadzanych w czerwcu w roku poprzedzającym waloryzację, o której mowa w art. 88 ust. 1, i dodatkową waloryzację, o której mowa w art. 89a ust. 1.”;

6) po art. 89 dodaje się art. 89a w brzmieniu:

„Art. 89a. 1. Jeżeli wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu danego roku przekracza 105%, emerytury i renty podlegają dodatkowej waloryzacji od dnia 1 września, na poczet kolejnej waloryzacji.

2. Wskaźnik dodatkowej waloryzacji to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku, z uwzględnieniem art. 89 ust. 3 i 4.

3. Wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w pierwszym półroczu danego roku, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku.

4. Dodatkowa waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik dodatkowej waloryzacji, o którym mowa w ust. 2.

5. Dodatkowej waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej 31 sierpnia roku, w którym przeprowadza się dodatkową waloryzację.

6. Emerytury i renty w wysokości uwzględniającej dodatkową waloryzację, o której mowa w ust. 1, przysługują od dnia nabycia prawa do świadczenia, ustalonego w decyzji organu rentowego, nie wcześniej jednak niż od dnia 1 września, do dnia poprzedzającego termin waloryzacji, o której mowa w art. 88 ust. 1, z zastrzeżeniem art. 101, art. 101a i art. 102.

7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do podstawy wymiaru emerytury i renty.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w drodze komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 3 dni roboczych od dnia ogłoszenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego komunikatu, o którym mowa w art. 94 ust. 1 pkt 2a, wskaźnik dodatkowej waloryzacji, biorąc pod uwagę wskaźniki, o których mowa w ust. 2 i 3, jak również wysokość zwiększenia, o którym mowa w art. 89 ust. 3.”;

7) w art. 94:

a) w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) w terminie do 15 lipca:

- a) wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w pierwszym półroczu danego roku,
- b) wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku,
- c) realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Prezes Zakładu ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem:

1) waloryzacji, o której mowa w art. 88 ust. 1, i dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 89a ust. 1, należne od terminu waloryzacji lub dodatkowej waloryzacji kwoty:

- a) najniższej emerytury i renty,
- b) dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych;

2) waloryzacji, o której mowa w art. 88 ust. 1, obowiązujące od dnia 1 marca:

- a) kwoty maksymalnych zmniejszeń, obliczonych zgodnie z art. 104 ust. 9,

- b) kwoty emerytur i rent wolne od potrąceń i egzekucji, obliczone zgodnie z art. 141 ust. 1;
- 3) dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 89a ust. 1, obowiązujące od dnia 1 września:
 - a) kwoty maksymalnych zmniejszeń, obliczonych zgodnie z art. 104 ust. 9,
 - b) kwoty emerytur i rent wolne od potrąceń i egzekucji, obliczone zgodnie z art. 141 ust. 1.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 242) w art. 6 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) dodatkowa waloryzacja, o której mowa w art. 89a ust. 1 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób, którym prawo do świadczenia ustalono przed dniem dodatkowej waloryzacji.”.

Art. 3. W ustawie z dnia z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2023 r. poz. 1280, 1429 i 1834) w art. 6 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) dodatkowa waloryzacja, o której mowa w art. 89a ust. 1 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób, którym prawo do świadczenia ustalono przed dniem dodatkowej waloryzacji.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 164 i 1667) w art. 14 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Emerytura pomostowa podlega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 245) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Świadczenie podlega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233) w art. 20 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwota świadczenia ratowniczego podlega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

- 2) uchyla się ust. 2 i 3;
- 3) ust. 4–6 otrzymują brzmienie:

„4. Wysokość kwoty świadczenia, ustalanej w sposób określony w ust. 1, zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

5. Podwyższenie kwoty świadczenia ratowniczego, o którym mowa w ust. 1, nie wymaga wydania decyzji.

6. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, o której mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, i dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 89a ust. 1 tej ustawy, należne od terminu waloryzacji lub dodatkowej waloryzacji kwotę świadczenia ratowniczego.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5 Świadczenie pieniężne podlega waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672), z tym że:

- 1) waloryzacja, o której mowa w art. 88 ust. 1 tej ustawy, obejmuje świadczenia pieniężne osób:
 - a) którym prawo do świadczenia pieniężnego ustalono przed dniem 1 marca,
 - b) które nabyły prawo do świadczenia pieniężnego po funkcjonariuszach lub żołnierzach zawodowych zmarłych lub zaginionych nie później niż w ostatnim dniu lutego;
- 2) dodatkowa waloryzacja, o której mowa w art. 89a ust. 1 tej ustawy, obejmuje świadczenia pieniężne osób, którym prawo do świadczenia pieniężnego ustalono przed dniem dodatkowej waloryzacji.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa (Dz. U. poz. 1073) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwota świadczenia podlega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672).”;

2) uchyla się ust. 2 i 3;

3) ust. 4–6 otrzymują brzmienie:

„4. Wysokość kwoty świadczenia, ustalonej w sposób określony w ust. 1, zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

5. Podwyższenie kwoty świadczenia, o którym mowa w ust. 1, nie wymaga wydania decyzji.

6. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, o której mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, i dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 89a ust. 1 tej ustawy, należne od terminu waloryzacji lub dodatkowej waloryzacji kwotę świadczenia.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 1407) w art. 3 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) kwoty najniższej emerytury, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 2 pkt 6, obowiązującej w miesiącu, w którym jest wypłacane dodatkowe świadczenie – dla osób, których wysokość świadczenia, o którym mowa w art. 2, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń nie przekracza kwoty 2900 zł;

2) kwoty najniższej emerytury, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 2 pkt 6, obowiązującej w miesiącu, w którym jest wypłacane dodatkowe świadczenie, pomniejszonej o kwotę różnicy między kwotą wysokości świadczenia, o którym mowa w art. 2, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń a kwotą 2900 zł – dla osób, których wysokość świadczenia, o którym mowa w art. 2, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń przekracza kwotę 2900 zł.”.

Art. 10. 1. W 2024 r. i 2025 r. w przypadku przeprowadzenia dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 89a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wskaźnik dodatkowej waloryzacji, o którym mowa w art. 89a ust. 2, to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w art. 89a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, zwiększony o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku.

2. Przepisu art. 89 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz przepisu art. 89 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się w zakresie dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 89a ust. 1, przeprowadzanej w 2024 r. i 2025 r.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Tomasz Wlazło
Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-podpisano elektronicznie/

Uzasadnienie

Przedmiotowy projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw stanowi realizację zapowiedzi Prezesa Rady Ministrów z expose, które odbyło się w Sejmie RP w dniu 12 grudnia 2023 r., w zakresie wprowadzenia dwukrotnej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, z późn. zm.) waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych przeprowadzana jest co roku, od dnia 1 marca, przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, który odpowiada średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym (tzw. roczna waloryzacja świadczeń). Zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia jest przedmiotem corocznych negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego.

Rzeczywisty wskaźnik rocznej waloryzacji opiera się na danych dotyczących faktycznego wykonania w zakresie inflacji i realnego wzrostu wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

Z ekonomicznego punktu widzenia waloryzacja jest wynikiem spadku siły nabywczej pieniądza spowodowanym głównie przez inflację i ma na celu urealnienie wartości wypłacanych świadczeń w odniesieniu do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, dostosowując – w sposób ciągły – wartość wypłacanych świadczeń do zmian cen. Jednocześnie w sytuacji wzrostu gospodarczego uzasadnione jest zwiększanie wskaźnika waloryzacji o część realnego wzrostu wynagrodzeń.

Stąd wskaźnik waloryzacji uzależniony jest przede wszystkim od inflacji (w poprzednim roku). Im niższa inflacja, tym wskaźnik waloryzacji jest niższy z uwagi na niższą utratę wartości świadczeń.

W ostatnich latach, by chronić poziom najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, zasady waloryzacji były modyfikowane. Obok waloryzacji procentowej przeprowadzane były: waloryzacja kwotowa, waloryzacja procentowo-kwotowa, wypłacane też były jednorazowe dodatki, przy zachowaniu realnej wartości świadczeń.

Realizując skuteczną politykę wsparcia osób starszych, chcąc w większym stopniu zabezpieczyć ich sytuację finansową oraz zapewnić stabilność finansową i realną wartość emerytur i rent w warunkach wysokiej inflacji, od 2024 r. proponuje się wprowadzenie, obok obowiązujących przepisów w zakresie rocznej waloryzacji świadczeń, dodatkowej waloryzacji w przypadku, gdy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu roku, w którym przeprowadzona była roczna waloryzacja od dnia 1 marca – przekroczy 5%.

Tym samym proponuje się, by waloryzacja odbywała się:

- 1) raz w roku, gdy inflacja w pierwszym półroczu nie przekroczy 5% – zastosowanie będą miały dotychczasowe zasady rocznej waloryzacji świadczeń,

2) dwa razy w roku w sytuacji wzrostu inflacji w pierwszym półroczu powyżej 5% – przeprowadzona zostanie wówczas zarówno waloryzacja roczna, jak i dodatkowa waloryzacja świadczeń.

Dodatkowa waloryzacja (tzw. interwencyjna/okresowa) ma być działaniem mającym na celu ochronę świadczeniobiorców (przede wszystkim emerytów i rencistów pobierających najniższe świadczenia) przed skutkami wysokiego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w trakcie roku.

Wprowadzenie dodatkowej waloryzacji wymaga zmiany ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (rozdział 2. Waloryzacja świadczeń, w dziale VII. Przepisy wspólne dotyczące świadczeń).

Proponuje się, by dodatkowa waloryzacja przeprowadzana była od dnia 1 września, w sytuacji gdy wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu danego roku¹ przekroczy 105% (dodawany art. 89a ust. 1 w art. 1 pkt 6 projektowanej ustawy).

Analogicznie jak ma to miejsce w przypadku waloryzacji rocznej, dodatkowa waloryzacja będzie polegała na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru, w wysokości przysługującej 31 sierpnia roku, w którym przeprowadza się dodatkową waloryzację, przez wskaźnik dodatkowej waloryzacji (dodawany art. 89a ust. 4 i 5 w art. 1 pkt 6 projektowanej ustawy). Dodatkowa waloryzacja obejmie emerytury i renty przyznane przed terminem tej waloryzacji.

Proponuje się, aby wskaźnikiem dodatkowej waloryzacji był wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu danego roku (pod warunkiem jego przekroczenia ponad 105%) zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku² (dodawany art. 89a ust. 2 w art. 1 pkt 6 projektowanej ustawy).

Jako wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu proponuje się przyjąć wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku albo wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w pierwszym półroczu danego roku, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku (dodawany art. 89a ust. 3 w art. 1 pkt 6 projektowanej ustawy).

Zwiększenie udziału realnego wzrostu wynagrodzenia we wskaźniku dodatkowej waloryzacji, ponad ustawowe 20%, proponuje się, aby było przedmiotem corocznych negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego odbywających się w czerwcu, w roku poprzedzającym waloryzację (zmieniany art. 89 ust. 3 w art. 1 pkt 5 projektowanej ustawy) – a zatem zgodnie z obecną formułą negocjacji w tym zakresie odnośnie do waloryzacji rocznej. Negocjacje te będą się odbywały łącznie, a wynegocjowane ew. zwiększenie będzie jednakowe dla udziału realnego wzrostu wynagrodzeń we wskaźniku waloryzacji rocznej i wskaźniku dodatkowej waloryzacji.

¹ w stosunku do poprzedniego okresu (drugiego półrocza poprzedniego roku).

² w stosunku do poprzedniego okresu (drugiego półrocza poprzedniego roku).

W 2024 r., w przypadku przeprowadzenia dodatkowej waloryzacji, proponuje się przyjęcie we wskaźniku dodatkowej waloryzacji zwiększenia na poziomie 20% realnego wzrostu wynagrodzeń w pierwszym półroczu danego roku (analogicznie, jak miało to miejsce w przypadku zwiększenia we wskaźniku rocznej waloryzacji świadczeń w 2024 r.). Jednocześnie z uwagi na prawdopodobieństwo, że przedmiotowa ustawa nie zostanie uchwalona przed rozpoczęciem negocjacji w 2024 r., również w 2025 r. w przypadku przeprowadzenia dodatkowej waloryzacji proponuje się przyjęcie we wskaźniku dodatkowej waloryzacji zwiększenia na poziomie 20% realnego wzrostu wynagrodzeń w pierwszym półroczu danego roku (art. 10 ust 1 projektowanej ustawy).

Dodatkowa waloryzacja będzie miała charakter okresowy i będzie chroniła świadczenia w sytuacji wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu (o ponad 5%).

W ramach dodatkowej waloryzacji, świadczenia podwyższane będą na okres od 1 września roku, w którym przeprowadzana jest dodatkowa waloryzacja, do ostatniego dnia lutego następnego roku kalendarzowego, tj. do dnia poprzedzającego termin corocznej waloryzacji od 1 marca (dodawany art. 89a ust. 6 w art. 1 pkt 6 projektowanej ustawy).

Dodatkowa waloryzacja nie narusza zasad obowiązującego systemu ubezpieczeń społecznych w zakresie waloryzacji świadczeń. Nie dyskryminuje też świadczeniobiorców, którym świadczenia zostaną przyznane po dniu 31 sierpnia roku, w którym przeprowadzana jest dodatkowa waloryzacja, i które nie będą podlegały dodatkowej waloryzacji w okresie od września do lutego następnego roku.

Wynika to stąd, że zachowują aktualność obowiązujące zasady rocznej waloryzacji świadczeń, która tak jak dotychczas polegać będzie na podwyższeniu wszystkich świadczeń przyznanych przed terminem tej waloryzacji (przed 1 marca) przy zastosowaniu średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększonego o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w tym okresie.

Podstawą waloryzacji rocznej będzie, tak jak dotychczas, kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację – ale bez uwzględniania dodatkowej waloryzacji³ (art. 1 pkt 4 lit. a projektowanej ustawy).

Oznacza to, że w odniesieniu do świadczeń przyznanych do 31 sierpnia poprzedniego roku kalendarzowego, które podlegały dodatkowej waloryzacji, przy waloryzacji rocznej waloryzowana byłaby kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru bez uwzględniania podwyżek emerytur i rent wynikających z dodatkowej waloryzacji. Świadczenia te podwyższone byłyby w marcu wskaźnikiem waloryzacji obejmującym średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym, zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w tym okresie. Taki mechanizm waloryzacji zapewni otrzymanie przez emerytów i rencistów, począwszy od września danego roku, wyższych świadczeń, ze względu na inflację przekraczającą 5% w pierwszym półroczu

³ przeprowadzanej w sytuacji, gdy wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu poprzedniego roku przekroczy 105%.

danego roku, oraz zapewni stabilniejszą sytuację finansową, dzięki dodatkowej waloryzacji w danym roku, w warunkach wzrastających cen.

Dodatkowa waloryzacja nie jest dodatkową podwyżką świadczeń emerytalno-rentowych, tylko przyspieszoną wypłatą części ich podwyżki, która wynika ze wskaźnika waloryzacji z marca następnego roku, opartego na rocznym wskaźniku inflacji z roku poprzedniego, ze względu na wyższą niż 5% inflację w I półroczu danego roku.

W przypadku gdyby wskaźnik rocznej waloryzacji okazał się niższy od wskaźnika dodatkowej waloryzacji – wskaźnik rocznej waloryzacji byłby podnoszony do wysokości wskaźnika dodatkowej waloryzacji. Działanie to utrzymałoby wysokość świadczeń co najmniej na tym samym poziomie, zgodnie z zasadą, że wyniku przeprowadzonej waloryzacji kwota świadczenia nie może ulec obniżeniu (art. 1 pkt 4 lit. b projektowanej ustawy).

Jeśli inflacja w pierwszym półroczu przekroczy 5%, wskaźnik dodatkowej waloryzacji będzie ogłaszany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w drodze komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na zasadach analogicznych, jak ma to miejsce w przypadku rocznej waloryzacji świadczeń (dodawany art. 89a ust. 8 w art. 1 pkt 6 projektowanej ustawy).

Wprowadzenie dodatkowej waloryzacji będzie wymagało zobligowania Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do ogłaszania – w terminie do dnia 15 lipca – dodatkowych komunikatów w sprawie:

- 1) wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w pierwszym półroczu danego roku,
- 2) wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku,
- 3) realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku (art. 1 pkt 7 lit. a projektowanej ustawy).

Wprowadzenie przepisów w zakresie dodatkowej waloryzacji wymagać będzie także ogłaszania przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w roku gdy taka waloryzacja będzie przeprowadzana, dodatkowych komunikatów w sprawie należnych od terminu dodatkowej waloryzacji:

- 1) kwot najniższej emerytury i renty,
- 2) dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych,
a także
- 3) kwoty maksymalnych zmniejszeń, obliczonych zgodnie z art. 104 ust. 9,
- 4) kwoty emerytur i rent wolnych od potrąceń i egzekucji obliczonych zgodnie z art. 141 ust. 1 (art. 1 pkt 7 lit. b projektowanej ustawy).

W przypadku przeprowadzenia dodatkowej waloryzacji ogłoszone przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych powyższe kwoty będą obowiązywały w okresie od września danego roku do ostatniego dnia lutego następnego roku.

Wprowadzenie dodatkowej waloryzacji będzie wymagało dostosowania przepisów w tym zakresie w następujących ustawach (art. 2–8 projektowanej ustawy):

- 1) z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 242),
- 2) z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2023 r. poz. 1280, z późn. zm.),
- 3) z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 164),
- 4) z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 245),
- 5) z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233),
- 6) z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658),
- 7) z dnia 26 maja 2023 r. o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa (Dz. U. poz. 1073),
- 8) z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 1407).

Wprowadzenie dodatkowej waloryzacji powoduje konieczność dostosowania przepisów ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów. W projekcie ustawy przyjęto, że kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne będzie przysługiwało w wysokości kwoty najniższej emerytury obowiązującej w miesiącu, w którym jest wypłacane kolejne dodatkowe świadczenie (art. 9 projektowanej ustawy).

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (art. 11 projektowanej ustawy).

Prognozowany koszt dodatkowej waloryzacji od dnia 1 września, przy hipotetycznym wskaźniku na poziomie 106%, szacowany jest na około 13,5 mld zł (łącznie ze skutkiem finansowym waloryzacji kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów – tzw. 14 emerytury).

Powyższa kwota znana będzie po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych i realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu 2024 r.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projektowana regulacja nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw	Data sporządzenia 3 kwietnia 2024 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Źródło: Expose Premiera
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu – dr hab. Sebastian Gajewski	Nr w wykazie prac UA6
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Departament Ubezpieczeń Społecznych tel. 538 117 390	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Przedmiotowy projekt ustawy realizuje zapowiedź Premiera RP z expose z dnia 12 grudnia 2023 r. i dotyczy wprowadzenia, obok obowiązujących przepisów w zakresie corocznej waloryzacji emerytur i rent przeprowadzanej od 1 marca – dodatkowej waloryzacji świadczeń w przypadku, gdy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu danego roku przekroczy 5%.

Waloryzacja emerytur i rent odbywa się raz w roku, począwszy od 1 marca. Oznacza to, że w warunkach wysokiej inflacji emeryci i renciści, szczególnie pobierający niskie świadczenia, odczuwają nadmiernie wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w ciągu roku, a ich świadczenia tracą na wartości realnej i często nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb.

Dodatkowa waloryzacja, przewidziana w przypadku, gdy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu danego roku przekroczy 5%, ma na celu złagodzić skutki rosnącej inflacji i zapewnić stabilność finansową emerytom i rencistom w warunkach wysokiej inflacji.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Dla polityki społecznej państwa istotna jest ochrona seniorów przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Waloryzacja świadczeń jest wynikiem spadku siły nabywczej pieniądza spowodowanym głównie przez inflację i ma na celu urealnienie wartości wypłacanych świadczeń w odniesieniu do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, dostosowując – w sposób ciągły – wartość wypłacanych świadczeń do zmian cen. Jednocześnie w sytuacji trwałego wzrostu gospodarczego uzasadnione jest zwiększanie wskaźnika waloryzacji o część realnego wzrostu wynagrodzeń.

W ostatnich latach, by chronić poziom najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, zasady waloryzacji były modyfikowane. Obok waloryzacji procentowej przeprowadzane były: waloryzacja kwotowa, waloryzacja procentowo-kwotowa, wypłacane też były jednorazowe dodatki, przy zachowaniu realnej wartości świadczeń.

Realizując skuteczną politykę wsparcia osób starszych, chcąc w większym stopniu zabezpieczyć ich sytuację finansową, od 2024 r. proponuje się wprowadzenie, obok obowiązujących przepisów w zakresie rocznej waloryzacji świadczeń, dodatkowej waloryzacji w przypadku, gdy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu roku, w którym przeprowadzona była roczna waloryzacja od dnia 1 marca – przekroczy 5%.

Tym samym proponuje się, by waloryzacja odbywała się:

- 1) raz w roku, gdy inflacja w pierwszym półroczu nie przekroczy 5% – zastosowanie będą miały dotychczasowe zasady rocznej waloryzacji świadczeń,
- 2) dwa razy w roku w sytuacji wzrostu inflacji w pierwszym półroczu powyżej 5% – przeprowadzona zostanie wówczas zarówno waloryzacja roczna, jak i dodatkowa waloryzacja świadczeń.

Dodatkowa waloryzacja (tzw. interwencyjna/okresowa) ma być działaniem mającym na celu ochronę świadczeniobiorców (przede wszystkim emerytów i rencistów pobierających najniższe świadczenia) przed skutkami wysokiego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w trakcie roku.

Proponuje się, by dodatkowa waloryzacja przeprowadzana była od dnia 1 września, w sytuacji gdy wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu danego roku przekroczy 105%.

Analogicznie jak ma to miejsce w przypadku waloryzacji rocznej, dodatkowa waloryzacja będzie polegała na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru, w wysokości przysługującej 31 sierpnia roku, w którym przeprowadza się dodatkową waloryzację, przez wskaźnik dodatkowej waloryzacji. Dodatkowa waloryzacja obejmie emerytury i renty przyznane przed terminem tej waloryzacji.

Proponuje się, aby wskaźnikiem dodatkowej waloryzacji był wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu danego roku (pod warunkiem jego przekroczenia ponad 105%) zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku.

Jako wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu proponuje się przyjąć wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku albo wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w pierwszym półroczu danego roku, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku.

Proponuje się, aby zwiększenie udziału realnego wzrostu wynagrodzenia we wskaźniku dodatkowej waloryzacji ponad ustawowe 20% było przedmiotem corocznych negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego odbywających się w czerwcu, w roku poprzedzającym waloryzację – a zatem zgodnie z obecną formułą negocjacji w tym zakresie odnośnie do waloryzacji rocznej. Negocjacje te będą się odbywały łącznie, a wynegocjowane ew. zwiększenie będzie jednakowe dla udziału realnego wzrostu wynagrodzeń we wskaźniku waloryzacji rocznej i wskaźniku dodatkowej waloryzacji.

W 2024 r. i 2025 r., w przypadku przeprowadzenia dodatkowej waloryzacji, proponuje się przyjęcie we wskaźniku dodatkowej waloryzacji zwiększenia na poziomie 20% realnego wzrostu wynagrodzeń w pierwszym półroczu danego roku.

Dodatkowa waloryzacja będzie miała charakter okresowy i będzie chroniła świadczenia w sytuacji wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

W ramach dodatkowej waloryzacji, świadczenia podwyższane będą na okres od 1 września roku, w którym przeprowadzana jest dodatkowa waloryzacja do ostatniego dnia lutego następnego roku kalendarzowego, tj. do dnia poprzedzającego terminem corocznej waloryzacji od 1 marca.

Dodatkowa waloryzacja nie narusza zasad obowiązującego systemu ubezpieczeń społecznych w zakresie waloryzacji świadczeń. Nie dyskryminuje też świadczeniobiorców, którym świadczenia zostaną przyznane po dniu 31 sierpnia roku, w którym przeprowadzana jest dodatkowa waloryzacja, i które nie będą podlegały dodatkowej waloryzacji w okresie od września do lutego następnego roku.

Wynika to stąd, że zachowują aktualność obowiązujące zasady rocznej waloryzacji świadczeń, która tak jak dotychczas polegać będzie na podwyższeniu wszystkich świadczeń przyznanych przed terminem tej waloryzacji (przed 1 marca) przy zastosowaniu średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększonego o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w tym okresie.

Podstawą waloryzacji rocznej będzie, tak jak dotychczas, kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację – bez uwzględniania dodatkowej waloryzacji.

Oznacza to, że w odniesieniu do świadczeń przyznanych do 31 sierpnia poprzedniego roku kalendarzowego, które podlegały dodatkowej waloryzacji, przy waloryzacji rocznej waloryzowana byłaby kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru bez uwzględniania podwyżek emerytur i rent wynikających z dodatkowej waloryzacji.

Dodatkowa waloryzacja nie jest więc dodatkową podwyżką świadczeń emerytalno-rentowych, tylko przyspieszoną wypłatą części ich podwyżki, która wynika ze wskaźnika waloryzacji z marca następnego roku, opartego na rocznym wskaźniku inflacji z roku poprzedniego, ze względu na wyższą niż 5% inflację w I półroczu danego roku. Stąd też skutek finansowy dodatkowej waloryzacji będzie jedynie w okresie wrzesień danego roku – luty następnego roku (przez 6 miesięcy). Ze względu na pomniejszenie podwyżki wynikającej z waloryzacji, która odbędzie się w marcu następnego roku o podwyżkę wynikającą z dodatkowej waloryzacji (wrzesień danego roku) skutek tej waloryzacji nie będzie powodował skutków przenoszonych na koszt waloryzacji w marcu następnego roku.

W przypadku gdyby wskaźnik rocznej waloryzacji okazał się niższy od wskaźnika dodatkowej waloryzacji – wskaźnik rocznej waloryzacji byłby podnoszony do wysokości wskaźnika dodatkowej waloryzacji. Działanie to utrzymałoby wysokość świadczeń co najmniej na tym samym poziomie, zgodnie z zasadą, że wyniku przeprowadzonej waloryzacji kwota świadczenia nie może ulec obniżeniu.

Jeśli inflacja w pierwszym półroczu przekroczy 5%, wskaźnik dodatkowej waloryzacji będzie ogłaszany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w drodze komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” - na zasadach analogicznych, jak ma to miejsce w przypadku rocznej waloryzacji świadczeń

Wprowadzenie dodatkowej waloryzacji będzie wymagało zobligowania Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do ogłaszania – w terminie do dnia 15 lipca – dodatkowych komunikatów w sprawie: wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w pierwszym półroczu danego roku, wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla emerytów i rencistów w pierwszym półroczu danego roku, realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym półroczu danego roku.

Wprowadzenie przepisów w zakresie dodatkowej waloryzacji wymagać będzie także ogłaszania przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w roku gdy taka waloryzacja będzie przeprowadzana, dodatkowych komunikatów w sprawie należnych od terminu dodatkowej waloryzacji: kwot najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwoty maksymalnych zmniejszeń, obliczonych zgodnie z art. 104 ust. 9, kwoty emerytur i rent wolnych od potrąceń i egzekucji obliczonych zgodnie z art. 141 ust. 1 – ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i

rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, z późn. zm.).

Wprowadzenie dodatkowej waloryzacji będzie wymagało dostosowania przepisów w tym zakresie w następujących ustawach:

- 1) z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 242),
- 2) z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2023 r. poz. 1280, z późn. zm.),
- 3) z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 164, z późn. zm.),
- 4) z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 245),
- 5) z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233),
- 6) z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658),
- 7) z dnia 26 maja 2023 r. o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa (Dz. U. poz. 1073),
- 8) z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 1407).

Brak jest możliwości osiągnięcia celów projektu za pomocą środków pozalegisłacyjnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, organy emerytalne służb mundurowych			Wyplata świadczeń emerytalnych i rentowych po dodatkowej waloryzacji
Świadczeniobiorcy pobierający emerytury i renty, świadczenia i zasiłki przedemerytalne, renty socjalne oraz rodzicielskie świadczenia uzupełniające w wysokości brutto (bez dodatków), uprawniającej do kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego	ok. 7965 tys. emerytów i rencistów z FUS; ok. 28 tys. świadczeniobiorców otrzymujących świadczenia finansowane z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313; ok. 13 tys. otrzymujących nauczycielskie świadczenia kompensacyjne; ok. 293 tys. rent socjalnych; ok. 35 tys. świadczeń i zasiłków przedemerytalnych; ok. 971 tys. świadczeniobiorców z KRUS;		Beneficjenci świadczeń po dodatkowej waloryzacji

- KRUS		-0,50	-0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,75
- FS		-0,17	-0,09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,26
- FP		-0,02	-0,01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,02
- NFZ		0,73	0,36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,09

Źródła finansowania	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, dotacja z budżetu państwa
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W związku z brakiem w obecnej chwili dostatecznych danych – do szacunków przyjęto prognozowany wskaźnik waloryzacji od 1 marca 2024 r. w wysokości 112,3% oraz hipotetyczny wskaźnik dodatkowej waloryzacji na poziomie 106%. Skutki dodatkowej waloryzacji w 2024 r. dotyczą 4 ostatnich miesięcy 2024 r. oraz 2 pierwszych miesięcy 2025 r. Z definicji dodatkowej waloryzacji wynika, że skutki finansowe nie przenoszą się na lata następne – z wyjątkiem sytuacji, gdyby wskaźnik waloryzacji rocznej był niższy niż wskaźnik dodatkowej waloryzacji.</p> <p>Prognozowane wydatki zostały oparte na założeniach makroekonomicznych, zgodnie z zaleceniami zawartymi w Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – październik 2023 r.</p> <p>Dodatkowa waloryzacja, przeprowadzona we wrześniu, nie będzie miała wpływu na wysokość dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów, tzw. 13. emerytury, natomiast może mieć wpływ na wysokość kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów, tzw. 14. emerytury, jeśli Rada Ministrów ustali w rozporządzeniu jako miesiąc wypłaty tzw. 14 emerytury miesiąc po wrześniu danego roku (od października do grudnia).</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mld zł, ceny bieżące)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe		7,86	3,52				11,38
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Powyższa zmiana nie będzie oddziaływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców.</p> <p>Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.</p> <p>Powyższa zmiana będzie miała wpływ na sytuację emerytów i rencistów, w tym osób niepełnosprawnych i starszych. Spowoduje poprawę ich sytuacji. Wprowadzenie dodatkowej waloryzacji w sytuacji inflacji w pierwszym półroczu danego roku powyżej 5% zapewni emerytom i rencistom realną pomoc, w szczególności tym, którzy pobierają najniższe świadczenia.</p> <p>Propozycja ta wychodzi naprzeciw oczekiwaniom tej grupy społecznej.</p> <p>Administratorem danych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie</p>
--	---

	<p>ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, z późn. zm.), jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który ustawowo odpowiada za bezpieczeństwo i kompletność danych na kontach ubezpieczonych i płatników składek. Operacje przetwarzania danych wynikają wprost z przepisów tej ustawy i są proporcjonalne i niezbędne. Brak zmian dotyczących ww. ryzyka w stosunku do obecnego stanu prawnego. Brak zmian w projektowanej ustawie w zakresie przetwarzania danych w stosunku do obecnego stanu prawnego.</p> <p>Natomiast administratorem danych dotyczących rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych jest Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90).</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz: nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia
 mienie państwowe
 inne:

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na ww. obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowana ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DUS- I.02103.2024.MS
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) w załączeniu przesyłam projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (tzw. dodatkowa waloryzacja), z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii do projektu ustawy w terminie 21 dni od otrzymania niniejszego pisma.

Skrócenie terminu opiniowania wynika z konieczności dostosowania systemów informatycznych ZUS-u i innych organów rentowych do przeprowadzenia dodatkowej waloryzacji.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Załączniki:

projekt ustawy
uzasadnienie do projektu ustawy
Ocena Skutków Regulacji (OSR)

Otrzymują:

1. Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych
2. Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”
3. Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych